

Životné prostredie

REVUE PRE TEÓRIU A STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ROČNÍK 49

4/2015

Environmentálne aspekty v novom programovom období EÚ

Nové programové obdobie EÚ má trvanie v rokoch 2014 – 2020. Do plných otáčok sa však dostáva len postupne, ba je nutné poznamenať, že prvé roky tohto obdobia sa prekrývajú aj s doznievaním predchádzajúceho obdobia 2007 – 2013. Preto považujeme informácie o vybraných aspektoch nového programového obdobia za aktuálne práve v tomto období, keď sú za nami už prvé dotyky a skúsenosti s ním. Samozrejme, mnohé prvky nového programového obdobia sú kontinuálnym pokračovaním predchádzajúcich programov, niektoré prvky sú, naopak, úplne nové.

Nové programové obdobie nemôže obísť ani životné prostredie, práve naopak, najrôznejšie aspekty životného prostredia sú stále prioritou EÚ. Tak ako považujeme životné prostredie za objekt najširšieho interdisciplinárneho záujmu, ktorý sa dotýka takmer všetkých oblastí spoločenského života, tak sa rôzne aspekty životného prostredia objavujú v rôznych operačných programoch aj nového programového obdobia. Túto tému sa pokúšajú rámcovo osvetliť monoteematické články tohto čísla časopisu Životné prostredie.

Časopis je vedeckou revue, preto jeho prioritným záujmom, samozrejme, je informovať čitateľov o tom, čo môže očakávať veda o životnom prostredí od nového programového obdobia. Ako je všeobecne známe, veda bude v období 2014 – 2020 podporovaná z programu so sľubným názvom Horizont 2020. Tento program je najväčším programom vedy, výskumu a inovácií v histórii EÚ a bude podporovať projekty v 22 oblastiach. V tomto čísle sa môžeme dotknúť len tých najvýznamnejších, ktoré sa týkajú životného prostredia.

Aspekty životného prostredia sa však výrazne presadzujú aj v iných operačných programoch nového programového obdobia. Tieto budú zabezpečovať realizáciu opatrení pre trvalo udržateľný rozvoj rôznych odvetví, a to jednak cez Operačný program Výskum a inovácie – samozrejme, aj s environmentálnymi aspektmi – ďalej cez operačný program zameraný priamo na kvalitu životného prostredia cez environmentálnu infraštruktúru, ochranu prírody, biodiverzity a prírodných zdrojov, ako aj cez operačné programy z iných oblastí, ktoré výrazne ovplyvnia životné prostredie, a to Program rozvoja vidieka a Integrovaný regionálny operačný program. Týmto témami sa zaoberajú ďalšie články tohto čísla.

Samozrejme, problematika životného prostredia sa rozvíja a bude rozvíjať aj mimo operačných programov nového programového obdobia. Preto sa aj toto číslo časopisu dotýka niektorých ďalších aktualít a zaujímavostí.

László Miklós

Obsah

Z. Izakovičová: Životné prostredie v programe Horizont 2020.....	195
M. Fikselová: Potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a lesníctvo, výskum námorných, morských a vnútrozemských vôd a biohospodárstvo v programe Horizont 2020.....	198
I. Belčáková: Environmentálne aspekty v novom programovom období 2014 – 2020: Operačný program Výskum a inovácie.....	202
L. Miklós: Životné prostredie a Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014–2020.....	206
M. Offertálerová: Integrovaný regionálny operačný program.....	213
Š. Luby: Znečistenie ovzdušia a jeho monitoring modernými metódami..	221
V. Jánová: Environmentálne záťaž – aktuálny stav riešenia problematiky na Slovensku.....	227
M. Mojses, F. Petrovič, P. Bezák, M. Boltížiar: Intenzita zmien využitia krajiny v Biosférickej rezervácii Východné Karpaty (Poloniny).....	232
J. Teichmann, P. Nováček: Index štěstí v podmíenkách České republiky – prípadová studie Velkého Meziříčí..	236

Kontakty

J. Klinda: Operačný program Kvalita životného prostredia na obdobie 2014 – 2020.....	240
E. Semanová: Stromy v kompozičných prvkoch kultúrnej krajiny – niekoľko poznatkov a skúseností z hľadiska pamiatkovej ochrany (na príklade Prešovského kraja).....	242

Aktuality

Z. Izakovičová, L. Miklós: Predpovedný systém na ochranu viniča.....	246
M. Offertálerová: Nikola Tesla a jeho revolučný systém bezdrôtového prenosu elektrickej energie.....	248

Recenzie

A. Janitor: Najväčší atlas húb na svete...	251
M. Kozová: Nový pohľad na environmentálnu výchovu.....	252

Tribúna

E. Špaňo: Čo ďalej s environmentálnymi televíznymi reláciami?.....	254
--	-----

The Environment

REVUE FOR THEORY AND CARE OF THE ENVIRONMENT

VOLUME 49

4/2015

Contents

Z. Izakovičová: Environment in the Programme Horizon 2020.....	195
M. Fikselová: Food Security, Sustainable Agriculture and Forestry, Marine, Maritime and Inland Water Research and the Bioeconomy in the Programme Horizon 2020.....	198
I. Belčáková: Environmental Aspects in the New Programming Period 2014 – 2020: Operational Programme for Research and Innovation.....	202
L. Miklós: Environment and Rural Development Programme of the Slovak Republic 2014–2020.....	206
M. Offertálerová: Integrated Regional Operational Programme.....	213
Š. Luby: Air Pollution and its Monitoring by Modern Methods.....	221
V. Jánová: Contaminated Sites – Current Implementation Status in Slovakia.....	227
M. Mojses, F. Petrovič, P. Bezák, M. Boltížiar: The Intensity Changes of Land Use in the East Carpathians Biosphere Reserve (Poloniny Mts.).....	232
J. Teichmann, P. Nováček: Index of Happiness in the Czech Republic – Case Study of Velké Meziříčí Town..	236

Contacts

J. Klinda: Operational Programme Quality of Environment for 2014–2020 Period.....	240
E. Semanová: Trees as the Compositional Elements of Cultural Landscape – Some Knowledge and Experiences from the Viewpoint of Protection of the Monument (on Example of Prešov Region).....	242

News

Z. Izakovičová, L. Miklós: Forecasting System for the Protection of the Vineyard.....	246
M. Offertálerová: Nikola Tesla and his Revolutionary System of Wireless Energy Transmission.....	248

Reviews

A. Janitor: The Greatest Atlas of Funguses in the World.....	251
M. Kozová: New Perspectives on Environmental Education.....	252

Tribune

E. Špaňo: What's Next with Environmental TV Shows?.....	254
---	-----

Environmental Aspects in the New EU Programming Period

The new EU programming period is set for period 2014–2020. However, it is progressing only gradually and it should be noted that the first years of that period also overlap with the previous period 2007–2013. Therefore, we consider information on selected aspects of the new programming period to be up to date right now, after the first experiences. Of course, many elements of the new programming period are a continuation of previous programs, but, on the contrary, some elements are entirely new.

The new programming period cannot avoid the environment, quite the contrary, a variety of aspects of the environment remain a priority of the EU. The environment is the subject of a wide interdisciplinary interest that affects almost all areas of life, thus, different aspects of the environment occur in various operational programs including the new programming period. The articles of this issue of the journal *Životné prostredie* (Environment) are aimed to shed some light on this topic.

The journal is a scientific revue so, obviously, its priority is to inform readers about what environmental sciences can expect from the new programming period. As is well known, in the period 2014–2020, science will be supported by program with the promising name of Horizon 2020. It is the largest program for science, research and innovation in the EU's history and will support projects in 22 areas. In this issue, only the most significant of those related to the environment can be addressed.

Environmental aspects are, however, strongly promoted also in other operational programs of the new programming period. These will ensure the implementation of measures for sustainable development of various sectors by the Operational Programme Research and Innovation (of course, including the environmental aspects), by the operational programme focused directly on the quality of the environment (through environmental infrastructure, nature conservation, biodiversity and natural resources) as well as by operational programmes focused on other areas that significantly affect the environment, such as the Rural Development Programme and the Integrated Regional Operational Programme. These topics are also discussed in some articles of this issue. Of course, the agenda of environment is and will be addressed even outside the operational programmes of the new programming period. Therefore, this issue of the journal includes also some other news and interesting facts.

László Miklós